

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 227/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného Mgr. Petrom Balážom, advokátom, Volgogradská 19, Martin, proti postupu Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 13 P 57/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 20. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 P 57/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov a priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom doručeným okresnému súdu 21. mája 2021 domáha úpravy styku (rozšírenia) so svojou maloletou dcérou, o ktorom nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zrekapituloval doterajší priebeh napadnutého konania, pričom osobitne poukázal na skutočnosť, že prvé pojednávanie sa uskutočnilo 15. júna 2021 a bolo

odročené na 14. január 2022, keďže okresný súd zaviazal rodičov navštevovať Centrum pre deti a rodiny Piešťany na účely zlepšenia komunikácie medzi rodičmi. Spis bol následne z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne pridelený novej zákonnej sudkyňi, ktorá nariadený termín pojednávania zrušila. Sťažovateľ preto podal 28. februára 2022 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré okresný súd uznesením z 30. marca 2022 zamietol. Sťažovateľ z dôvodu opakovaného zrušenia pojednávani zo strany okresného súdu a z dôvodu, že chcel s dcérou stráviť letné prázdniny, podal okresnému súdu 26. mája 2022 v poradí druhý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorému okresný súd taktiež nevyhovel. Uvedené uznesenie v odvolacom konaní potvrdil Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 11 CoP 60/2022 z 29. júla 2022. Sťažovateľ v danej súvislosti uviedol, že návrhy na nariadenie neodkladných opatrení podal zo zúfalstva pre nečinnosť okresného súdu, aby mohol s dcérou stráviť čas prázdnin.

4. Sťažovateľ ďalej poukázal na skutočnosť, že z dôvodu nečinnosti okresného súdu podal predsedovi súdu dve sťažnosti na prietahy, ktoré predseda okresného súdu vyhodnotil ako nedôvodné. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd následne reagoval na podanú sťažnosť na prietahy opätovnou zmenou zákonného sudcu.

5. Podľa sťažovateľa okresný súd svojou nečinnosťou spôsobil, že sa stráca význam súdneho sporu. Sťažovateľ sa cíti diskriminovaný a zároveň stráca nádej na spravodlivý proces a dôveru súdov, ktoré majú konať v takej chýlostivej veci, akou je úprava styku k maloletému dieťaťu, v čo najkratšom čase. Skutočnosť, že okresný súd vo veci nerozhodol, prehlbuje napätie medzi rodičmi a má negatívny dopad aj na dcéru. Rozšírenie styku by malo byť primárne v prospech dieťaťa, aby mala vyvážený styk s oboma rodičmi.

6. Sťažovateľ poukázal na odôvodnenie uznesenia krajského súdu z 29. júla 2022, kde krajský súd uviedol, že má styk upravený v pomerne širokom rozsahu, pričom na tento výrok sa odvolával aj predseda okresného súdu vo svojich odpovediach na sťažnosti na prietahy. Uvedené tvrdenie sťažovateľ považuje za predčasné, nepodložené a v rozpore s realitou. Navyše odporuje citovým potrebám dcéry a sťažovateľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v odvolacom konaní.

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 22/2016) spravidla zohľadňuje tri

základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

10. Z hľadiska právnej a faktickej zložitosti prípadu ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by nasvedčovali, že napadnuté konanie je po právnej alebo skutkovej stránke zložitým. Ústavný súd však poznamenáva, že v súlade s judikatúrou ESLP patrí konanie do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré si vyžadujú zo strany konajúcich súdov osobitný prístup.

11. Z hľadiska správania sťažovateľa ústavný súd uvádza, že celková dĺžka konania bola ovplyvnená aj podanými návrhmi na nariadenie neodkladných opatrení, o ktorých musel okresný súd rozhodovať ešte pred samotným rozhodovaním o návrhu sťažovateľa. Ústavný súd nemôže akceptovať argument sťažovateľa, že návrhy podával kvôli nečinnosti okresného súdu. Sťažovateľ, ktorý je v konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, musel vedieť, že rozhodovanie o týchto návrhoch samotnú dĺžku konania predĺži. Ústavný súd v danej súvislosti konštatuje, že v súlade s platnou judikatúrou ESLP sťažovateľovi síce nemôže byť vyčítané uplatnenie procesných prostriedkov, ktoré mu na ochranu jeho práv poskytuje vnútroštátny právny poriadok, avšak na druhej strane podľa ESLP nemožno pričítať štátu zodpovednosť za prietahy, ktoré v konaní vznikli v dôsledku nutnosti vysporiadať sa s takýmito návrhmi (k tomu pozri rozsudok ESLP č. 52859/99 z 25. 5. 2004 vo veci Dostál proti Českej republike, § 220).

12. Pre účely hodnotenia postupu okresného súdu v kontexte sťažnostnej argumentácie ústavný súd vyžiadal z okresného súdu chronologický prehľad procesných úkonov, po ktorého analýze konštatuje, že v konaní zaznamenal 5-mesačné obdobie nečinnosti (od 18. 5. 2022 do 11. 10. 2022), keď okresný súd nevykonával procesné úkony smerujúce k rozhodnutiu v merite veci. Zvyšné obdobie napadnutého konania ústavný súd hodnotí ako plynulé. Okresný súd vykonával úkony súvisiace s doručovaním vyjadrení stranám sporu, ustanovoval maloletému dieťaťu kolízneho opatrovníka a rozhodoval o návrhoch sťažovateľa o nariadení neodkladných opatrení. Okresný súd následne rozhodol o úprave styku s maloletou dcérou rozsudkom z 20. apríla 2023.

13. V kontexte už uvedeného ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

14. Posudzujúc aktuálnu dĺžku napadnutého konania, ústavný súd konštatuje, že celková dĺžka je v súčasnosti na hranici ústavnej akceptovateľnosti, no zistená nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní sama osebe nemá v súčasnosti ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by si vyžadovala prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

15. Ústavný súd osobitne v súvislosti s označeným základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uvádza, že hoci sťažovateľ označil vo svojej ústavnej sťažnosti aj základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základom opísaného skutkového stavu,

z ktorého vyvodzuje porušenie označeného základného práva, je iba namietaná nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní. V systematike ústavy sú však primeraná celková dĺžka, tempo a plynulosť súdneho konania obsahom iba základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, ak namietané porušenie tohto základného práva nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu (najmä predmet konania, teda čo je pre sťažovateľa „v hre“) by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07). To však nie je zatiaľ prípad sťažovateľa a navyše sťažovateľ tieto skutočnosti v ústavnej sťažnosti ani nenamietal.

16. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

17. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

18. Napokon ústavný súd uzatvára, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik prietáhov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu